

DIRECTOR:
ALEXANDRU RURUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIJA
JUD. TÂRNAVA MICĂ

PREȘEDINȚIA:
G. Garmond: 6 Lei. La
cărți repetate după
: : Involală : : :

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Unirea

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Regele Carol al II-lea

Pararea nedreptății dela 4 Ianuarie — Ziua istorică dela 8 Iunie 1930 — Mângăitorul neamului adus de ziua sfintelor Rusalii

(=) Prevederile noastre de la sfârșitul unei creștături din numărul de Rde Rusalii s'au împlinit mult mai decum am crezut — și mult mai desăvârșit decât am putut să ni-o închipuim în acele momente.

După informațiile pe care le avem — spunem acolo, că țara a fost străbătută, ca de un fior de supremație, și că s'au precipitat și astfel nu-i exclus, ca încă înainte de deschiderea actualii sesiuni parlamentare, prelungite până la 14 Iunie, să se producă în sinul familiei regale o destindere și clarificare definitivă.

Încă nu se uscase de bine cerneala cu care se tipăreau aceste știri, când, în dimineața zilei de 7 Iunie, țara a fost străbătută, ca de un fior de supremație, și de vestea mângăitoare, că Alteța Sa Principele a sosit cu avionul în țară, aterisând încă în seara de Vineri, 6 Iunie, pe aerodromul dela Băneasa. Știrea venea pe cale oficială și amănuntele cari ne ajau confirmau și ele în cea mai deplină măsură și în unanimitate, că Prințul Principele Carol se găsește întru asertimentul și chiar la învierea factorilor cari răspunderea situației. Nu era deci vorba de o ură, ci de acțiune premeditată, menită a readuce liniștea și tăria, pe care i-o poate da o consolidare a stărilor noastre mult încercate.

În cursul zilei de Sâmbătă, 7 Iunie, nu se știa încă nici la București, în ce chip se va purcede la această consolidare și președinea era aproape unanimă în a niza — nu se știe încă precis pe urma căror surse —, că ar fi vorba numai de introducerea fostului moștenitor în înaltă Regență. Așa s'a făcut, ca specială a „Unirii”, scoasă în după amiaza acelei zile, a fost, credem, singura gazetă în țară, care strădănd marele eveniment al zilei, a venit să anunțe la București s'au luat toate măsurile pentru ca... și legiuitoare să se întrunească în Adunare națională pentru alegerea Regei României și să vază hotărât și categoric că în momentul „când se știe vor alege în mâinile cititorilor noștri Noul Rege Carol II va fi și după jurământul prescripționat pe Constituția țării”. Ce mirare, deci, dacă Blajul nostru, la orele 4 după masă — pe când se știa că e convocată Adunarea națională — cetind vestea cea mare și liniștea, stătea sub impresia binefăcătoare a strigătelor de bucurie, care încheia ediția noastră specială: „M. Sa Regele Carol II — Trăiască Regele Mare!”

Aceste prevederi — socotite de unii de-a rândul riscate — s'au împlinit pe de-a rândul. Moștenitor, de drept și în toată legea, a tronului românesc, era firesc ca Prințul Principele Carol să nu rămână la menținerea actului de șantaj, care, la 4 Ianuarie 1926, s'a forțat mâna asupra Regelui Ferdinand în sensul cunoscut al unei așezări constituționale. Nedreptatea ce

l-s'a făcut atunci de omnipotența liberală — în stare să detroneze, la caz de refuz, toată dinastia — și care trecea, pe drept cuvânt, și după aceea, ca pivotul de existență al partidului, care l-a creat chiar în vederea unei prelungiri forțate a existenței sale binișor anacronice, trebuia să fie reparată. Odată în țară, moștenitorul legal al Coroanei române nu mai putea fi împiedecat, printr'un act ce numai prin mistificare putea fi prezentat drept ultima voință a Regelui mort, dela ceea ce volnic a fost frustrat timp de 4 ani și mai bine.

Fără discuții prea îndelungate — și chiar cu participarea efectivă a partidului averescan care a hotărât să revină și să-și revizuiască, în legătură, atitudinea de-a nu participa la adunările parlamentului —, s'a putut realiza acordul necesar pentru a face din actul de reparațiune o mare și frumoasă manifestare de solidaritate a conștiinței ultragiate a neamului. Singurul partid liberal a socotit că poate să se abțină, manifestând chiar o față ostilitate față de toată chestiunea, dar actul acesta — pe cât de temerar, pe atât și de nepatriotic —, echivalează cu o definitivă îndepărtare a lui dela nădejdea puterii.

Însuși actul de reparare a marelui nedreptăți dela 4 Ian. 1926, s'a făcut, în mijlocul unei însuflețiri cu adevărat delirante a țării întregi, și cu o singură bilă neagră a Adunării naționale, în ziua cea mare de Rusalii, la 8 Iunie c. când s'a votat următoarea lege ieșită cu adevărat din sufletul neamului:

Art. unic. — Corpurile legiuitoare, întrunite într'o singură Adunare și constituite ca Reprezentațiune Națională declară anulată Legea promulgată prin Înaltul decret Regal Nr. 13 publicat în „Monitorul Oficial” Nr. 4 din 5 Ianuarie 1926, prin care s'a primit renunțarea Principelui Carol la succesiunea Tronului și la toate drepturile, titlurile și prerogativele, de cari în virtutea Constituției și a statutelor regale, se bucura ca Principe Moștenitor al României și ca membru al Familiei domnitoare.

Declară de asemenea anulată legea promulgată prin Înaltul Decret Regal No. 14

din 4 Ianuarie 1926, prin care Reprezentațiunea Națională primește Regența numită de Maiestatea Sa Regele Ferdinand I.

În consecință, pe temeiul art. 77 din Constituție, Reprezentațiunea Națională constată că succesiunea Tronului României se cuvine de drept A. S. R. Principelui Carol, co-boritor direct și legitim în ordine de primogenitură bărbătească a Regelui Ferdinand I.

După votarea acestei legi, făcute de toate nuanțele politice ale Adunării naționale — cari au ținut chiar să-și motiveze atitudinea în prealabil —, s'a purces la proclamarea de Rege a Prințului Moștenitor. Adunarea s'a întrerupt apoi, pe câteva ceasuri, pentru pregătirea celor necesare în vedere depunerii jurământului, care a avut loc la orele 3 după masă ale aceleiaș zile de sfinte Rusalii.

Datorită unei minunate inspirații a societății de radio-difuziune — care și-a introdus pentru acest prilej microfonul în fața tribunei parlamentare —, actul acesta de supremă importanță istorică pentru viitorul nostru ca neam a putut fi cunoscut, prin mijlocirea undelor electrice, simultan, de toată țara și chiar de lumea întreagă. Scriitorul acestor știri a avut și el norocul să prindă prin radio fiecare cuvânt și moment al acestei ședințe și nu poate să tălmăcească fericirea de a fi putut participa, încunjurat de toți alumnii Seminarului teologic din Blaj, la minunea de Rusalii a coborârii în viața neamului nostru a marelui său Mângăitor: M. Sa Regele Carol al II-lea.

Cine n'a avut acest noroc își va putea face numai o palidă idee de cea bogăție de sentiment și putere ce-a stăpânit întreaga incinta Adunării Naționale, când figura impunătoare a tânărului Rege, a rostit, frumos și răspicat, jurământul său de Suveran legiuit al României întregite, prin care se lega în fața lui Dumnezeu Atotputernicului să păzească neștirbite Constituția și legile țării. Dar pentru că această icoană să poată fi totuși cât mai aproape de realitate, am socotit că e bine să dăm aici și noi, cu titlu de document, în întregime discursul, pe care noul Rege l-a adresat Adunării Naționale dela 8 Iunie c.

Discursul M. Sale Regelui

Domnilor senatori,
Domnilor deputați,

Primirea atât de emoționantă ce mi-o faceți, mă mișcă foarte adânc, căci sunt fericit de a putea resimți prin glasul domniilor-voastre sentimentele acelora cari v'au trimis aci, și de a constata încă odată legătura sufletească ce m'a unit și mă va uni întotdeauna cu poporul meu.

Jurământul ce l-am depus astăzi în fața reprezentanților națiunii depășește zidurile acestui locaș istoric și pentru sufletul meu devine un legământ sfânt între mine, Rege și poporul meu.

E un legământ luat în fața Celui Atotputernic de a fi părintele plin de grijă și de râvnă al fiilor săi.

Acțiunea nechibzută

Pribegia de mai bine de patru ani, departe de poporul în mijlocul căruia m'am născut și am fost crescut, a fost silită de unii, cari prin vorbele lor au îndurerat sufletul marelui vostru Rege și scumpului meu părinte și cari au avut de scop de a rupe legătura între mine și Români.

Manifestația înălțătoare de azi dovedește vădit, că aceste încercări nu și-au atins scopul și că iubirea ce am dus neclintită în sufletul meu, față de România, este răsplătită cu prisosință prin dragostea ce mi-o arată națiunea prin reprezentanții ei.

Pășesc astăzi cu sufletul înălțat în mijlocul poporului meu și cu o inimă, în care s'a șters cea din urmă mahnire, chiar față de aceia, cari au încercat prin acțiunea lor nechibzută să rupă legătura indisolubilă între mine și tot ce simte românește.

Urmând pilda din Scriptură, zic: nu vreau moartea celor ce au greșit, ci întoarcerea lor la matca din care nimeni n'ar fi trebuit să iasă.

Eu nu am venit să mă răzbun pe nimeni, ci cu inima caldă și iubitoare să strâng într'un mănunchiu pe toți acei cari au voința și puterea de a colabora pentru propășirea patriei.

Omagiul adus predecesorilor și eroilor neamului

Adânc emoționat, gândul meu se îndreaptă către acei cari înaintea mea au depus aci

acelaș jurământ, și cari și-au închinat toată viața binelui țării pe care au fost sortii s'o conducă. Umbra marilor noștri regi: Carol I și Ferdinand cel loial, mă însoțesc astăzi în mijlocul Domniilor Voastre și sufletul scumpului meu părinte se bucură de a-și vedea astăzi îndeplinită ultima sa voință și cea mai fierbinte a lui dorință.

Pilda ce mi-o dau, prin nesfârșita lor dragoste de țară și apărare a intereselor ei, va fi deplin urmată de mine.

Eu am crescut în mijlocul vostru, hrana mea sufletească a fost hrana sufletului vostru, durerile voastre au fost durerile mele, idealurile neamului meu au fost idealurile mele.

Nu pot — văzând aci în fața mea întruniți reprezentanții Românilor, „dela Nistru pân' la Tisa, din Hotin și pân' la Mare, din Boian la Vatra Dornii, din Sătmar pân'n Săcele și dela Turnu'n Dorohol“, să nu mă gândesc cu nespuse evlavie la acei opt sute de mil de și la acei luptători din Ardeal, Bucovina și Basarabia, cari prin sângele lor, au închiegat pentru totdeauna unirea nației în granițele ei firești.

Marea datorie a zilei

Moștenirea aceasta sfântă trebuie s'o păstrăm ca cel mai sfânt odor și, întărit încă mai mult de către aceste jertfe, sunt hotărit să mențin fără șovăire jurământul meu de a păzi neatinsă integritatea teritorului național.

Spre a duce la îndeplinire, fără piedică, această făgăduință, am nevoie mai înainte de toate, de colaborarea fără preget a tuturor forțelor vii ale națiunii.

Fără unirea tuturor, nu vom putea apare în fața celor ce ne pismuesc ca o forță indisolubilă care, sprijinită pe o armată organizată după ultimile cerinți, și care se va putea totdeauna bizui pe deplina mea grijă, spre a păși definitiv la o muncă pașnică și harnică.

Greutățile, cari unora li se par de neînălțurat, vor putea, fără nici o îndoială, să fie călcate în picioare de o Românie unită și hotărâtă. Nu vreau să pun la îndoială nici o clipă patriotismul acelora cari prin poziția lor au datoriat de a lucra la progresul țării. Și sunt convins că toți, fără deosebire de opinie po-

litică, credință și obârșie, se vor întruni în mănunchiu în jurul tronului, spre a se cu toții împreună la așezarea țării noastre temeli, cari să-i permită o dezvoltare asigură neclintit locul care-i sortit în consorțiul lumii civilizate.

Vom trebui, conlucrând cu acei suntem legați și în sentimentele de p cu toate popoarele și mai ales cu vecii să lucrăm la restabilirea urmelor carii mai lăsat marea învălmășeală de acur

Țara noastră este atât de bogată în atâtea resurse naturale, încât nu poate concursul tuturor, să nu îndreptăm repede starea economică și să redăm mulțumirea materială locuitorilor cari vreme o așteaptă. Patrimoniul de bogă României este atât de mare, încât și o nului cultural vom trebui să ne luăm lumea grație intelectualilor noștri, ai reprezentanți cei mai de seamă se găsește în mijlocul Domniilor Voastre.

O bucurie și un apel

Mai am o bucurie pe care în să părtășesc, bucuria cea mare, care în aceste de reîntoarcere îmi umplu este terminarea celui mai mare chin avut de îndurat în anii mei de pribegie sfârșit mi-am regăsit scumpul meu fiu, îl voi putea, cu toată iubirea, să-l simt sentimentele ce-au ilustrat pe strămoșii dragostea nesfârșită de țară.

Țin încă să aduc mulțumirile marelui meu frate și tovarășilor săi din țară, cari în acest răstimp au avut grijă de gospodăria a Țării.

Sfârșind cuvântul meu, încă odă cel mai călduros apel ca toți să lucrăm împreună pentru bunul cel mai scump al Patriei. Români din patru unghiuri: Un gânduri, uniți-vă în simțiri.

Înainte spre muncă!

După acest act a urmat cuvântul de la Adunării naționale, exprimat prin raședintele ei, d. Ștefan C. Pop, președintele merei. Dsa a știut să înfățișeze acest eu atâta bun simț și totuși cu atâta duimă a emoționat întreaga asistență până la Deosebit de important pentru Blajul nostru pasagiul, în care a reamintit Regelui cu

Foia „Unirii“

Înainte cu 10 ani

Cuvântare rostită în catedrala din Blaj de Principele moștenitor Carol, cu prilejul consacării I. Preasfințitului pâr. mitropolit Vasile, la Anul nou 1920.

Aluzia mult grăitoare, pe care a făcut-o d. Ștefan C. Pop, președintele Adunării naționale din 8 Iunie c. la cuvântul spus de M. Sa Regele Carol II, pe atunci principe moștenitor, în catedrala noastră din Blaj, ne îndeamnă să dăm aici din nou acest cuvânt, în care ne place să vedem nu numai o amintire deosebit de prețioasă, ci și o garanță sigură a sentimentelor de prietenie, pe cari actualul Domn al țării le are pentru Blaj și biserica lui.

Insemnătatea lui crește pentru noi și prin faptul, că sinodul arhidiecezan din 1923, primul după rostirea cuvântului, a hotărât, cu multă însuflețire, ca el să fie săpat în piatră pentru a fi pus în catedrala Blajului, alături de actul comemorativ al unirii noastre religioase. Intervenind actual dela 4 Ianuarie 1926, hotărârea aceasta a rămas neexecutată, ... poate numai pentruca înfăptuirea ei din zilele noastre să-i poată împrumuta toată importanța pe care o are.

Iată acest cuvânt memorabil al actualului Rege:

Sunt foarte fericit, că am avut prilejul de-a asista, fiind delegat al M. Sale Regelui, la această impunătoare solemnitate. Fără greș voi fi tălmăciu pe lângă M. Sa Regele a cu-

vintelor atât de simțite, rostite în numele credincioșilor.

Nu pot să mă gândesc la Blaj, cu atât mai mult nu pot veni în această localitate, fără a fi adânc mișcat. Serbarea de astăzi justifică și mai mult această emoție, de oarece este una din pietrele ce împodobesc crucea așezată pe vârful clădirei, ridicată cu atâta trudă și dragoste de neam de către generațiile trecute. În numele M. Sale Regelui Te salut azi în citadela culturii românești de peste munți, pe cel dintâiu mitropolit unit al României pe veci întregite.

Înalt Prea Sfinției Tale a hărăzit Atotputernicul să intruzeze visul strămoșilor. În persoana mitropolitului de astăzi, România salută cu venerație pe predecesorii lui și pe acei, cari au luptat și s'au jertfit pentru neam. Primiți o frumoasă și glorioasă moștenire. Primiți pe lângă scaunul mitropolitan și moștenirea celui mai puternic izvor de cultură românească.

Când în 1700 s'a făcut unirea sub episcopul Atanasie spre a ușura soarta nenorociților de Români, nimeni, cred, nici prieteni, nici dușmani mai ales, n'au întrezărit serviciile neprețuite, ce le-a adus această biserică cauzei românismului. În istoria culturii ro-

mânești, bisericii unite, și mai ales din Blaj, îi revine cinstea de a fi cea care a făcut prima legătură intelectuală între mâni și țerile învățate ale Apusului. episcopilor Pavel Aron, Inochentie Bob vor fi veșnic preasfășite de că mâni, căci ei au fost îndemnătorii și torii renașterii culturale române. Grămarii cercetători Samoil Klein, G. Șincai, Petru Maior, au putut să redă sufletul neamului nostru credința semvremuri de Miron Costin, că suntem străbună, oțelită și cuceritoare a lumii suntem sânge roman.

Tot de aici au pornit aceia, cari între primii cercetători cu deamănă problemelor limbii; dela Blaj au plecat Treboniu Laurian, Alexandru Papadea, Timoteiu Cipariu și alții, cari au studiat noul nemurirei neamului, graiul strămoșilor, acelaș ori și unde bate sufletul românesc cari cu veacuri înaintea unirei politice, au arătat lumii întregi, că Românii tot sunt un singur neam: uniți prin o mai presus de toate schinjuriile și uniți prin puterea chiagului aceleiaș lumii.

Dar pe lângă această moștenire de la predecesorii V-au lăsat și toată muncă

tită, în catedrala noastră, la consacraea I. Preasfinției Sale pâr. mitropolit Vasile, cuvântare care o dăm în »Foița« acestui număr și care îndemnase atunci pe oratorul de acum să procească fostului Principe moștenitor, că va fi rege mare, bun și iubitor de popor».

Proclamația Regelui

Încă în aceeași zi de Duminică, 8 Iunie, s'a dat ordin de zi către armată, prin care întreagă oștirea invitată să facă jurământul de credință noului Rege, și ce s'a și făcut în primele 24 de ore.

Paralel cu acest ordin, M. Sa Regele Carol a lansat o proclamație către națiune, de următorul cuprins:

Către Români,

Impins de marea Mea dragoste de Țară, sosit în mijlocul Poporului Meu spre a fi, form fâgăduinții date, pavăză Fiului Meu strajă Patriei.

Când acum mai bine de patru ani, mijloc, pentru Mine neînțelese, au fost întrebuintele, față de Scumpul Meu Părinte și față de Mine, să Mă silească a Mă îndepărta de Țara Mea iubită, nu am putut crede o clipă, că o omnie atât de glorioasă se va sfârși fulgerător.

Astăzi am venit în mijlocul vostru cu inima mea de dragoste pentru toți Români și cu gura gând de a strânge împrejurul Tronului toți fiii Patriei, dornici de muncă și de evăr.

În sufletul Meu nu a rămas nici o umbră de resentiment față de acei cari, în răstimpul fugii, au crezut că puteau, prin vorbele lor, să steargă din inima acelu Popor, în mijlocul căruia M'am născut și am crescut, legătura care m'atârnă de Ne-a unit.

În clipele grele, prin care trece Țara, fac să mai cald apel tuturor fiilor săi la cea mai sinceră și desinteresată colaborare pentru deslătuirea forțelor ei vii.

Cer ca toți, fără deosebire de opinie politică, credință sau obârșie, să-Mi dea sprijinul cel mai larg pentru propășirea Țării, prin onoare și demnitate.

CAROL

Gvernul de tranziție

În legătură cu aceste evenimente, trebuie să înregistrăm, că pentru a ușura desfășurarea normală a lucrurilor și pentru a-și asigura, creșterea și mai multă libertate de acțiune pentru țara noastră, guvernul Maniu a demisionat încă de la începutul seara în 7 Iunie, când numai decât s'a constituit un guvern național-țărănist, sub șefia lui G. G. MIRONESCU, fostul ministru de ex-

ternă, care a prezidat toate actele istorice legate de noul regim constituțional.

terne, care a prezidat toate actele istorice legate de noul regim constituțional.

terne, care a prezidat toate actele istorice legate de noul regim constituțional.

terne, care a prezidat toate actele istorice legate de noul regim constituțional.

terne, care a prezidat toate actele istorice legate de noul regim constituțional.

terne, care a prezidat toate actele istorice legate de noul regim constituțional.

terne, care a prezidat toate actele istorice legate de noul regim constituțional.

terne, care a prezidat toate actele istorice legate de noul regim constituțional.

terne, care a prezidat toate actele istorice legate de noul regim constituțional.

terne, care a prezidat toate actele istorice legate de noul regim constituțional.

terne, care a prezidat toate actele istorice legate de noul regim constituțional.

terne, care a prezidat toate actele istorice legate de noul regim constituțional.

terne, care a prezidat toate actele istorice legate de noul regim constituțional.

terne, care a prezidat toate actele istorice legate de noul regim constituțional.

Chestia familiară

Un capitol deosebit de delicat al reîntoarcerii fostului Principe moștenitor a fost acela al situației Principesei-mame Elena, soția divorțată a Regelui Carol.

Azi, nici aceasta nu mai este o problemă, fiindcă printr'un decret regal, apărut Joi în 12 Iunie c. PRINCIPESA ELENA A FOST PROCLAMATĂ REGINĂ A ROMÂNIEI, anulându-se prin aceasta decretul de divorț pronunțat, afirmative, și acesta numai pentru a „consolida” și prin el ticăloșia actului dela 4 Ianuarie 1926.

În momentul, când M. Sa Regina Maria a descins în seara aceleș zile, de 12 Iunie, pe peronul gării de Nord din București, a fost întâmpinată, cu nesfârșite urale, de întreaga familie regală, în frunte cu mândra păreche a Sveranilor noștri.

În legătură, socotim a fi interesant, ca din discursul minunat al dlui Șt. C. Pop să dăm aici, după ziarul »Dreptatea«, pasagiul referitor la Principesa Mamă:

»Maiestate, aduc omagiul de recunoștință și Acelui nobile ființe, care a fost îngerul păzitor al Fiului Maiestății Voastre (Ovațiuni entuziaste și furtunoase, aclamațiuni prelungite și îndelung repetate de »trăiască M. S. Regina Elena«, urale. Adunarea ovaționează îndelung), care ca o mamă, cum numai mamele sfinte pot fi, ne-a îngrijit această odrasă scumpă și neprețuită, chemată ca după Maiestatea Voastră să ducă mai departe destinele Neamului românesc, pe căi tot mai mărețe și mai glorioase. (Aplauze furtunoase, ovațiuni prelungite și strigăte repetate de: Traiască M. S. Regina Elena)».

Omagiul bisericii noastre

Drept încheiere la acest reportaj, privind, incontestabil, cel mai însemnat eveniment din viața țării noastre de după unire, dăm aici și depeșă omagială, pe care I. Preasfinția Sa pâr. Mitropolit Vasile a trimis-o noului Sveran, Maiestății Sale Regelui Carol al II-lea.

Ea are următorul cuprins: Mitropolitul, clerul și poporul arhidiecezei române unite de Alba-Iulia și Făgăraș, mulțumind pronică cerești, deșun la treptele gloriosului tron al Maiestății Voastre sentimentele lor de supunere neclătită, credință nefățărită și alpire desăvârșită, implorând Maiestății Voastre, Augustului nostru Rege, domnie glorioasă într'u mulți fericiți ani, spre strălucirea tronului, înflorirea patriei și mărirea neamului.

Mitropolitul Vasile Suciu

lată și răspunsul M. Sale Regelui:

Din adâncul sufletului mulțumesc I. Preasfinției Voastre pentru urările așa de călduroase, ce mi le-ați trimis.
CAROL

Serbările dela Turda

Cadrul grandios ce se contemplant pentru desvelirea statuiei dela Turda a vrednicului fruntaș ardelean, care a fost Dr. IOAN RAȚIU, s'a diminuat foarte mult prin marile evenimente din capitală, ocazionate de proclamarea noului Rege al țării. Guvernul și parlamentarii, reținuți la București, n'au putut participa decât prin reprezentanți, iar Regența, deja inexistentă, n'a putut fi înlocuită prin noul factor constituțional, abia instalat.

Totuși amintirea, atât de scumpă tuturor Ardelenilor și atât de apreciată de toți oamenii de cultură ai țării, a celuice era turnat în bronzul sculptorului Medrea, a asigurat serbărilor dela Turda o desfășurare din cele mai impunătoare. Lipsa marilor oficialități a fost suplinită prin entuziasmul miilor de țărani, veniți din toate părțile Ardealului, iar locul membrilor Inaltei Regențe îl ținea clocotul de bucurie ce stăpânea toate inimile pentru marele eveniment al întoarcerii norocoase a Celui ce născând n'ar fi trebuit să plece din țară.

Încă din seara zilei de Rusalii, Turda era plină de mulțimea celorce veniseră la serbătoarea de mâine, când avea să se inaugureze statuia. Cei mai mulți au sosit însă abia în cursul zilei de praznic. Serbările s'au deschis prin servicii divine oficiate la ambele biserici naționale. Cel al bisericii noastre, căreia a aparținut Dr. I. Rațiu, a fost pontificat de Preasfințitul Iuliu al Gherlei, care a oficiat mai apoi, cu mare asistență de clerici, și binecuvântarea statuiei. Tot Preasfinția Sa a rostit, în numele bisericii noastre, primul cuvânt dela această serbare, insistând asupra dreptății dumnezeiești, manifestate, cu profuziune, și în legătură cu rezultatele minunate ale luptelor naționale prezidate de marele serbătorit. În numele M. Sale Regelui a vorbit d. Dr. Valer Moldovan, directorul ministerial al Ardealului, iar omagiul guvernului l-a adus d. George Crișan, subsecretar de stat la finanțe. Alte discursuri s'au ținut în numele Academiei române și a universității din Cluj (rectorul Emil Racoviță), »Astrei« (pâr. I. Agârbiceanu), Camerei deputaților (Dr. C. David), Senatului (I. Grădișteanu), a vechilor memorandiști (Dr. T. Mihali), a bisericii ortodoxe (I. Bologa), a femeilor române (dna Zina Moroianu), și altele cari au reținut publicul, până pela orele 2 după masă, într'o continuă însuflețire.

Mult a contribuit la reușita serbărilor dela Turda și corul »sf. Maria« din Cluj, precum și conductul etnografic, înfățișând portul și obiceiurile satelor apropiate ale Munților apuseni.

Mai amintim, că bustul impunător al marelui luptător pentru dreptate s'a făcut la inițiativa boroului avocaților Turda, prezidat de d. Dr. Augustin Rațiu, un nepot al tribunului, și s'a realizat din contribuții și colecte aranjate pe țara întreagă.

Nou Consistor secret la Vatican.

»L'Osservatore Romano«, semioficiosul Vaticanului, anunță, în numărul său dela 5 Iunie c. următoarele: »Sfântul Părinte va ținea în 30 Iunie c. un Consistor secret pentru a prevedea eparhiile vacante și pentru a ridica pe câțiva prelați la demnitatea de Cardinali. Acelaș Sfânt Părinte va ținea Consistor public în ziua de 3 Iulie c.»

Cardinalii, ce se vor crea cu acest prilej sunt anunțați în numărul dela 8 Iunie al aceluiași ziar, care le dă și fotografia, și sunt următorii cinci: *Francisc Marchetti-Selvaggiani*, arhiepiscop titular de Seleucia, Mons. *Sebastian Leme da Silveria Cintra*, arhiepiscop și mitropolit primat în Rio de Janeiro (Brazilia), Mons. *Rafael C. Rossi*, arhiepiscop titular de Tesalonica, asesor al s. Congregației consistoriale, Mons. *Iullu Serafini*, episcop titular de Lampsacum, și Mons. *Achile Liénart*, episcop de Lille (Franța).

Alături de 3 Italiani vor intra deci între principii bisericii și 2 din alte neamuri, cu toții aparținând însă rasei latine.

Un nou guvern Maniu. După frământări de aproape o săptămână, după consultarea repetată a tuturor factorilor cu cădere și după o încercare neisbită a generalului Prezan pentru un guvern de concentrare, M. Sa Regele Carol a trebuit să se oprească tot asupra dlui **JULIU MANIU**, singurul în stare de-a da acum țării un guvern viabil și cu autoritate.

După știrile ce avem, pe cale radiofonică, încredințarea pentru formarea noului guvern național-țărănist s'a dat dlui Maniu ieri, Vineri, la amiază și în cursul serei M. S. Regele a putut să aprobe noul guvern — care a și depus jurământul — în următoarea compoziție:

Iuliu Maniu — Prezență
Alex. Vaida — Interne
G. G. Mironescu — Externe
M. Popoviciu — Finanțe
I. Mihalache — Domenii și agricultură
V. Madgearu — Industrie și comerț
Gr. Iunian — Justiție
C. Costăchescu — Instrucție și Culte
M. Manoilescu — Lucrări publice
Gen. Condeescu — Răsboiu

P. Halippa — Ministru fără portofoliu, Interimar la Muncă și sănătate

Dintre subsecretarii de stat, cari urmează a fi numiți, cunoaștem până la încheierea acestor șire pe următorii: *Gr. Gafencu* (la prezidenția Consiliului), *Bogos* și *C. Angelescu* (la interne), *Gh. Crișan* (la comunicații), *V. Potârca* (la Domenii), *Dr. I. Moldovan* (la muncă și sănătate), *Ghiță Pap* (la instrucție și culte) și *Emil Hațieganu* (la justiție).

Tot aici anunțăm, că sesiunea Corpurilor legiuitoare a fost prelungită până la 30 Iunie, mai având, deci, două săptămâni întregi, pentru lucrările mai iminent necesare în legătură cu problema de consolidarea economică a țării.

Știri mărunte

IN ATENȚIA RESTANȚIERILOR. Solicitați din mai multe părți, să abstați momentan dela gândul trimiterii costisitoare a mandatelor de plată, și văzând că apelurile noastre au avut în multe părți cuvenitul resunet, fixăm pentru toți restanțierii mai vechi un nou termen de plată până la sfârșitul lui Iunie, când expiră întâiul semestru al anului și când vom reîncheia apoi cu trimiterea mandatelor de plată celor care nu-și vor fi făcut nici până atunci datoria.

Pentru un cămin al presei române din Ardeal. Sindicatul dela Cluj al presei române de dincoace de munți a lansat de curând ideea de-a înființa în capitala Ardealului un palat al presei, care să fie o adevărată Casă națională servind prin biblioteca și salele sale de lectură, precum și prin salele de spectacole ce contemplantă, și marele public doritor de cultură și

distracție. În scopul acesta a primit dela municipiul Cluj un teren potrivit, iar cu sumele ce-i stau la dispoziție din fundațiunea *Ioan Mihu* și alte resurse se și poate apuca de lucru. Cum însă terminarea acestui palat, incontestabil o nouă așezare a sufletului românesc, reclamă sume mari pe cari Sindicatul nu le are la îndemână, se face un călduros apel către toți cari pot să ajute. Aceștia sunt rugați ca contribuțiile binevoitoare să le trimită pe adresa: **Sindicatul presei române Cluj** (str. I. C. Brătianu 45).

Locale. Dumineca viitoare, a două după Rusalii, va predica în catedrală păr. *Iosif Bucur*, contabil la Administrația centrală capitară.

— Marea bucurie simțită Dumineca trecută de țara întreagă, s'a manifestat și în orașul nostru cu deosebită putere. Deși a fost zi de mare serbătoare și de odihnă, primăria a găsit modalitatea de-a vesti, prin mari alișe tricolore, proclamarea noului Rege, invitând publicul la o retragere cu torțe și la iluminarea orașului. Invitarea a fost urmată cu multă însuflețire și în ceasurile de seară a marei zile istorice întreg Blajul răsuna de strigățul de bucurie al pașnicilor lui cetățeni, și a sutelor lui de școlar, cari aclamau frenetic pe noul și tinărul Rege al țării, coborât între noi ca în povești, pe aripi de raze. Pe tot teritoriul Blajului abia a fost casă, în ferestrelor căreia să nu pâlpaie luminările de bucurie și de mari nădejdi pentru binele țării. Au iluminat până și cei câțiva liberali și lumea spune, că n'au făcut-o numai de frica de a nu li-se sparge ferestrele, ci și pentru că nebunia de azi a brătienismului nu o pot urma în Blaj nici chiar... liberalii.

— Până Miercuria viitoare, în 18 Iunie, se poate vedea în muzeul liceului din Blaj o frumoasă expoziție de științe naturale, aranjată cu mult gust și pricepere de prof. *Ioan Popu-Câmpianu*. E deschisă zilnic între orele 16—18, iar Dumineca dela 10—13.

Partidul liberal și noul regim constituțional. Un comunicat al partidului liberal, care continuă a se crampona și după proclamarea Regelui Carol al II-lea, de actul dela 4 Ianuarie 1926, a dat în chestiune următorul comunicat: „Partidul național liberal rămâne în chestiunea constituțională cu neștirărită hotărâre la punctul său de vedere: de apărare a ordinii legale stabilite prin actul Regelui Ferdinand din 4 Ianuarie 1926“. În același sens e ținut și un manifest către țară, dat dintr-o consfătuire de Luni, 9 Iunie, a comitetului central, care a exclus din partid pe d. *George I. C. Brătianu* dela Iași, care nu înțelege să urmeze partidul pe calea primejdioasă ce-a apucat. Pilda lui a fost urmată și de alți mulți liberali, cari se vor constitui, în curând, în partid cu totul independent.

* **LA BĂILE SOVATA** se va deschide pe ziua de 15 Iulie c. CĂMINUL SF. IOSIF al Congregației noastre de Surori dela Blaj. Căminul (fosta vilă Prager) e situat în centrul Băilor, la loc deschis, liniștit și foarte ușor accesibil, față'n față cu biserica noastră — acum în construcție — pe un teren larg, cu bogată plantație de brad. Căminul va fi servit și îngrijit de membre ale numitei Congregații. Se vor primi în el — cu pensiunea întreagă (cvartir, serviciu, întreținere) — cu preferință preoți, respectiv familii de preoți români uniți, dar se vor admite, intrucât va fi loc, și alte persoane, venite la Băile Sovata pentru a-și căuta sănătatea în atmosfera de liniște binefăcătoare, pe care care li-o îmbie această regiune. Cererile de primire sunt a se adresa deocamdată la Congregația de surori în Blaj.

O expoziție a școlii românești. La 8 Iunie c. s'a deschis la Cluj, în sala cea mare a Bibliotecii universității de acolo o expoziție frumoasă și deosebit de instructivă a școlii românești din anii 1919—1929. Ea înfățișează școala de toate gradele și categoriile, prin tot ce s'a tipărit despre ea și pentru ea, în acest an,

în România. A organizat-o d. prof. *O. Ghibu*, conducătorul Seminarului de pedagogie de pe lângă Universitatea din Cluj și pe cercetată până la 20 Iunie în toată zilele lucrului, între orele 10—13 și 16—18.

Convenire colegială. Promoția anului 1930 din Blaj se va întâlni în acest oraș în zilele de 15 și 16 Iulie c. Informații se vor cere dlui *Dr. Ioan Popoviciu*, medic Blaj (strada Regele Ferdinand 44) și în caz de nedumeriri dela *Ioachim Crăciun*, asistent universitar la Institutul de istorie națională în Cluj (Universitate).

SECRETUL FRUMUSEȚII, al femeilor, nu este decât rezultatul unei activități întinse în domeniul cosmeticilor, ci puterilor vitale și a sănătății pătați o față cu aspect proaspăt, plină și scutită de îngrijiri, dacă întrebuințați la cafeaua de dimineață și cea de după masă. Ovomaltine alimentul natural.

Telefonul „Unirea”

A. Gherla. Dacă informațiile mai nouă nu sunt încă confirmate, și se pare că nu mai e cazul, dificultățile de Concordatului au fost înlăturate, și astfel nu-i există Consistorul secret dela Săn-Petru să aducă o hotărâre și în chestia de care întrebați.

„**Infrățirea românească**“. Cluj. Bucuroși aveam toate informațiile pe cari ni-le promiteți, și pentru a nu ni-le refuza, Vă rugăm să cunoașteți, că privește francmasoneria stăm perfect pe același teren. Vă asigurăm, că vom trage toate concluziile din această față de oricine s'ar dovedi membru activ al unei secte, excomunicate din partea bisericii. Scrie referitor, din Nr. 19—1930, are și el perfect acest înțeles și dacă autorul acelor șire a crezut că poate spune „guvernul Maniu (cel de pe atunci, firește) nu e țesut de francmasoni“, a fost pentru că — luând parte activă în politica țării — știa, că persoanele cari Vă provoacă, nu mai fac parte activă din lojă francmasonică. Dacă ar fi fost greșit informat, putea să-i dovedească acest lucru, are să Vă mulțumească cel dintâiu, pentru a ști cu cine are de-a face. Nu deci, să lămuriți, dacă aveți puțința, definitiv în chestiune, dar Vă rugăm să n'o faceți cu ascuțit personal, ci cu totul obiectiv, întinzând cercetările în întregul domeniu al vieții noastre publice. Singurul fel veți putea face dovada, că nu urmăriți decât înțelesul răului social și național, pe care-l constituie masoneria internațională.

P. Lugoj. Gândul celor dela Iași pentru un cotidian al bisericii noastre este desigur din cele bune, dar pentru a nu ajunge la o a doua „Albina“ cotim că nu e bine să se forțeze acum lucrul. În așa ceva trebuie altă organizare decât aceea pe care avem; nu ajung numai banii. Pe calea AGRU-lui să ajungem cu timpul și la realizarea, cu nădejdi rată, a acestui gând; dar numai dacă AGRU-l va iasă, cum sperăm și noi, din ceea ce chiamă aștia de pe hârtie.

T. Petringeni. Deși preocupările de alt ordin ultimelor săptămâni au întârziat puțin lucrările Palatului nostru cultural, se dă ca sigur că el va fi gata pe tot Serbările se vor putea deci ține în proximal an școala dacă ar fi ca ziua de 11 Octomvrie — când s'au desființat școlile lui Petru P. Aaron — să fie găsită prea aproape de începutul anului, ele pot fi amânate, fără grije pe mai târziu ori chiar pe data de 3/15 Maiu viitoare.

B. Prilog. Confirmăm primirea sumei de 700 Abonamentul achitat până 30 VI 1930.

Oficiul parohial. Cib. Am primit prețul inserției Oficiul parohial. Sânmihailul-Almaș. Confirmăm primirea abonamentului pe 1929.

M. Câmpia Turzii. Dela Cluj nici o știre.

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 52-1

Nu alege în pudra pentru copii: HÖFER este cea mai bună